

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

מספר בקשה: 4

לפני כבוד השופט עזריה אלקלעי

המבקשים:

1. אסף לוי
 2. יקי אברביה
 3. חנה לוי
 4. שולמית אברביה
- ע"י ב"כ עו"ד יעל תותחני.

נגד

המשיבה:

נויה ואמה השקעות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד רפאל נבון.

פסק דין

1. לפני בקשת רשות להתגונן של המבקשים (להלן: "הנתבעים") נגד תביעה בסדר דין מקוצר לתשלום סך 287,500 ₪ שהוגשה נגדם על ידי המשיבה (להלן: "התובעת").

טענות התובעת בכתב התביעה

2. התובעת הינה חברה שבבעלותה רשת מסעדות הידועה בשם "בית הפול", המונה בעת הגשת התביעה 7 סניפים פעילים.
3. הנתבעים 1 ו-2 ביקשו להצטרף כזכיינים ברשת.
4. ביום 24.8.17, לאחר מו"מ שנערך בין הצדדים שבמסגרתו יוצגו הנתבעים 1 ו-2 על ידי עורך דין, נחתם בין הצדדים הסכם למתן זיכיון ברשת (להלן: "הסכם הזיכיון").
5. הנתבעות 3 ו-4 חתמו על כתב ערבות אישית שבו ערבו לקיום חיוביהם של הנתבעים 1 ו-2 על פי הסכם הזיכיון.
6. בהתאם להוראות הסכם הזיכיון אותר על ידי הנתבעים 1 ו-2 מיקום להקמת הסניף ברחוב אהבה 1 בגבעת שמואל, בפרויקט המצוי בשלבי בנייה סופיים.
7. כפועל יוצא, וכמתחייב מכך ביום 3.9.17 חתמה התובעת על הסכם שכירות עם בעלת הנכס. מסירת המושכר צפויה הייתה להיערך ביום 1.4.18.
8. מעת חתימת הסכם הזיכיון פעלה התובעת להכשיר את הנתבעים 1 ו-2 כזכיינים ברשת והעבירה אותם תהליך ארוך של התלמדות.
9. התובעת אף דחתה הצעות משלושה זכיינים פוטנציאליים, אשר ביקשו להקים סניף של הרשת בגבעת שמואל, וזאת לנוכח התחייבותה כלפי הנתבעים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נויה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

10. לתדהמת התובעת, בשיחה טלפונית שקיים ביום 11.2.18 מנהל התובעת, מר איתם זינו (להלן: "מר זינו"), עם הנתבע 1 - אסף לוי (להלן: "מר לוי"), הודיע מר לוי למר זינו כי הנתבעים החליטו להתנער באופן חד צדדי מהסכם הזיכיון ואין בכוונתם לקיימו.
11. מר זינו הסביר למר לוי, כי בין הצדדים קיים הסכם מחייב וכי התנערו הנתבעים מההסכם תגרום לתובעת נזקים חמורים. בעקבות אותה שיחה נשלח לנתבעים כולם מכתב אזהרה על ידי ב"כ התובעת.
12. במכתב הובהר כי הפרתם של הנתבעים את ההסכם מעמידה את התובעת בפני הפרה יסודית של הסכם השכירות מול בעלי המושכר וממילא בסכנה של תשלום פיצויים על פי חוזה השכירות.
13. בהתאם להוראות סעיף 3(א) להסכם הזיכיון, התחייבו הנתבעים לשלם לתובעת את דמי הזיכיון בסך 150,000 ₪ בתוספת מע"מ (להלן: "דמי הזיכיון"), כן נקבע כי דמי הזיכיון לא יושבו לנתבעים אלא במקרים שהוגדרו בחוזה ושאינם רלבנטיים למקרה הנדון.
14. בפועל, שילמו הנתבעים 1 ו-2 רק מחצית מהסכום של דמי הזיכיון והשיק שמסרו עבור המחצית השנייה של הסכום בסך 87,750 ₪ חזר ולא נפרע בשם העדר כיסוי מספיק. לטענת התובעת, יש לחייב את הנתבעים לשלם לה סכום זה.
15. בנוסף, נקבע בסעיף 27(ו) להסכם הזיכיון פיצוי מוסכם בגין הפרה יסודית בסכום של 200,000 ₪, סכום שגם אותו עותרת התובעת לחייב את הנתבעים.

טענות הנתבעים בבקשת הרשות להתגונן

16. בתצהיר שתמך בבקשת הרשות להתגונן ושהוגש על ידי אסף לוי, נטען כי הנתבעים 1 ו-2 החליטו להיות זכיינים של רשת מסעדות והחליטו לחתום עם התובעת על הסכם זכיינות.
17. מר זינו הסביר לנתבעים 1 ו-2 כי הם יעברו הכשרה מסודרת והוא אף מסר להם חוברת הכשרה שלפיה הם היו אמורים לעבוד אצל התובעת במשרה מלאה בתקופת ההכשרה. לאחר מכן, אם יעברו את ההכשרה בהצלחה יוגדרו הנתבעים כזכיינים, או אז יוכלו לנהל סניף מסעדה משלהם.
18. מר זינו הלך לבדו, מיד לאחר שהנתבעים חתמו על הסכם הזיכיון, וסגר הסכם שכירות למסעדה. לא ברור איך עשה זאת למרות שהנתבעים 1 ו-2 טרם עברו את ההכשרה. בדיעבד הבין מר לוי שמר זינו כנראה ניסה "לעקוץ" אותם.
19. מר זינו הסביר לנתבעים כי הם יעברו הכשרה של מקסימום 3 חודשים ולצורך כך הוא ושותפו התפטרו מעבודתם והחלו לעבוד בסניפים של הרשת. מר זינו הסביר כי הם יעברו הכשרה בכל תחום רלוונטי, במטבח, דלפק, קופה, ניקיון, אחמ"ש, מנהל סניף ובכלל זאת קבלת כלים לניהול עסק עצמאי. לטענת אסף הנתבעים לא עברו הכשרה כמו שצריך וזאת חרף תלונותיהם בעניין זה כלפי זינו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

20. לטענת הנתבעים במשך חודשים רבים הם עבדו תמורת שכר עוני במטבחים של סניפים שונים של הרשת, לא למדו לנהל קופה, לא היו אחמ"שים ומנהלי סניפים ולא קיבלו שום כלים לניהול עסק עצמאי. תקופת "הכשרה" זו התמשכה למעלה מ- 3 חודשים ולפיכך משנוכחו הנתבעים כי זינו מזלזל בהם, אינו מתייחס אליהם ומפר איתם את ההסכם באופן יומיומי, הודיעו לו הנתבעים על ביטול ההסכם.

דיון והכרעה:

21. בטרם נחקר המצהיר מטעם הנתבעים חקרתי מיוזמתי את מר זינו מנהל התובעת שנכח באולם בית המשפט.

22. בהתאם לעדותו של מר זינו, במענה לשאלותיי, השיב מר זינו כי הנתבעים ביקשו עבודה אצלו, וזאת מאחר ונותרו עוד כ- 7 חודשים עד להקמת הסניף. לדבריו, הוא הסכים להעסיק אותם בסניף באר שבע, ולאחר מכן הם הועברו לעבודה בסניף אשדוד, כאשר בכל אותה תקופה הם טרם החלו את תקופת ההכשרה של 38 הימים. לדבריו של מר זינו הוא הסכים להעסיק את הנתבעים כדי לעזור להם הן מאחר ולא הייתה להם עבודה והן כדי לאפשר להם לרכוש ניסיון.

23. עוד הוסיף מר זינו כי לנתבעים לא היה כסף כדי לשלם תמורת הניסיון שכן הם עדיין לא קיבלו את ההלוואה מהמדינה.

24. בחקירתו הנגדית של מר לוי הוצגה בפניו אסופה של הודעות וואטסאפ אשר הוגשו וסומנו **מש/2**. מהודעות הוואטסאפ מיום 10.1.2018 עולה כי לנתבעים הייתה בעיה כספית, עוד עולה מאותן הודעות כי במועד זה טרם נכנסו הנתבעים לתקופת החניכה של 38 הימים.

25. מהודעות הוואטסאפ עולה כי הנתבעים לא העלו כל טענה נגד התובעת במועד זה לעניין החניכה או בעניין הפרת חוזה על ידי התובעת, לכאורה, אלא שהבעיה היחידה אצל הנתבעים הייתה בעיה כספית.

26. בחקירתו הנגדית אישר לוי כי חתם על כתב ערבות להסכם השכירות (**אשר סומן מש/1**).

27. כמו כן, הוגשו לבית המשפט תמלילי הקלטות בין מר זינו ובין אסף כאשר בהקלטות אלו לא נאמר דבר וחצי דבר על נושא היעדר ההכשרה אלא שהטענה היחידה הייתה כי לנתבעים אין כסף.

28. בתמליל ההקלטה מיום 31.12.2017 נאמר בין היתר:

"אסף לוי: דיברתי איתך על זה, אמרתי לך שאין לנו כסף לזה.

איתם ז'ינו: מה אין לך כסף, אני לא מצליח להבין בוא תסביר לי. אתה חתמת.

אסף לוי: אמרתי לך אין לנו כסף.

איתם ז'ינו: אתה התחייב לסניף ואין לך כסף להקים אותו?

אסף לוי: אין, אנחנו בונים על ההלוואה הזו."

ובהמשך:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

"איתם ז'ינו: אתה מודע לאנרגיות ולמאמצים ולכל מה שהשקענו? אתה מודע לזה שאתה בהפרת הסכם? אם אתה אומר לי מילה כזאת אין לי כסף לתיק רשת. אסף לוי: אני לא יודע מה להגיד לך, אמרתי לך אני התקשרתי אליך שנפתור את זה. איתם ז'ינו: איך אתה מצפה לפתור את זה? אני לא מצליח להבין אספי. כאילו מה באת להקים סניף בלי כסף? אני, זה מוזר לי אחי. אסף לוי: אחי, אז אני מסביר לך עוד פעם. אנחנו סיימנו את כל מה שיש לנו, לפי מה שהבנתי מנתנאל שיהיה את ההלוואה הזאת ובנינו, ותוך כדי ההלוואה נשלם לכל הדברים האלה. אני גם בהלם...."

ובהמשך בעמוד 3 לתמליל שורה 17:

"איתם ז'ינו: זאת אומרת שאתה אומר לי אני מפר הסכם עכשיו, אין לי כסף לתיק הזה? אסף לוי: לא, אני לא מפר הסכם, בגלל זה אמרתי לך, דיברתי איתך על זה ועדכנתי אותך שנפתור את זה, לא יודע נפתור את זה. איתם ז'ינו: אין איך לפתור את זה אחי, אין איך לפתור את זה. אנחנו צריכים לקבל העברה בנקאית ולשלם דחוף לאדריכלים שיתחילו לעבוד על תיק סניף, זה התוכניות, אין איך לפתור את זה. אתה אמור לבוא שאתה לוקח זיכיון עם כסף, אין איך לפתור את זה אחי אין איך לפתור את זה, הפתרון היחיד הוא להעביר כסף עד השעה חמש בערב אחי ושאנחנו נעביר לאדריכל כדי שמחר הוא יהיה בסניף."

ובהמשך בעמוד 5 לתמליל שורה 16:

"אסף לוי: אני מבין, אמרתי לך, כנראה נתנאל הטעה אותנו באיזה משהו, אין בעיה אני אפתור את זה.

איתם ז'ינו: נתנאל הוא לא חלק מבית הפול.

אסף לוי: סבבה, אין בעיה, אבל הוא תיווך את העסקה והוא אמר לנו ככה...."

ובתמליל ההקלטה מיום 11.2.2018:

"אסף לוי: לא אלך סחור סחור, אני רוצה להגיד לך וואלה לאור החצי שנה שאנחנו איתך והתוכנית העסקית שעשינו, התגלו פה מלא דברים שלא, שלא מוצאים חן בעינינו והעסקה הזאת לא בשבילנו.

איתם ז'ינו: אתה מבין מה ההשלכות של זה?

אסף לוי: לא, לא יודע מה ההשלכות. יכול להיות שיש פה איזה הפרה משהו ואני כרגע לא הפריתי שום דבר, ההשקעה הזאת היא גדולה מאוד הולכה אותנו פה שולל.

איתם ז'ינו: מי הוליד אתכם שולל?

אסף לוי: אנשים...."

29. מתמליל השיחה מיום 11.2.2018 עולה כי למר לוי אין טענות נגד ז'ינו או נגד התובעת. המסקנה הינה כי התברר לנתבעים כי העסקה אינה מתאימה להם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

30. בתמלילי השיחות, כמו גם במסרוני הוואטסאפ, אין כל טענה נגד אופן הכשרתם של הנתבעים על ידי התובעת ועולה בבירור כי התברר לנתבעים כי לא יוכלו לעמוד בעסקה שכן אין להם את הכסף הנדרש.
31. מושכלות יסוד של דיני הפרוצדורה האזרחית המה, כי בשלב זה של דיון בבקשת רשות להתגונן עול ההוכחה המוטל על המבקשים מצומצם. המבקשים אינם נדרשים בשלב זה להראות כיצד יוכיחו את גרסתם ולפיכך תינתן רשות להגן אפילו נטענה טענה בעל פה כנגד מסמך בכתב. לא שוקלים בשלב זה את מהימנות המבקשים או את סיכויי הצלחתם בתיק העיקרי. די להם למבקשים בשלב זה להראות כי יש בידיהם טענות הגנה לכאורה, אשר אם יוכחו יובילו לדחיית התביעה. מאידך, חייבים המבקשים להיכבד ולפרט את טענותיהם, כאשר טענות כלליות וסתמיות לא יצדיקו מתן רשות להגן. באם מתברר בחקירה הנגדית של המצהיר כי טענות המבקשים נתבדו לחלוטין, הרי שהגנת המבקשים תיחשב להגנת בדים. במצב של היעדר פירוט או הגנת בדים לא תינתן רשות להתגונן.
32. במקרה שלפניי טענת הנתבעים כפי שהובאה בתצהיר הינה כי התובעת הפרה את ההסכם עימם בכך שלא דאגה להכשיר אותם בהתאם לקבוע בהסכם הזיכיון.
33. טענת הנתבעים נסתרה באמצעות המסרונים וההקלטות מהן עולה בבירור, כי הנתבעים נקלעו לקשיים כספיים שכן לא היה להם מקורות כספיים לממן את העסקה מאחר ולא קיבלו את ההלוואה שלה ציפו.
34. מן ההקלטות והמסרונים עולה כי בזמן אמת לא הייתה לנתבעים כל טענה כלפי התובעת בעניין הכשרתם, הכשרה שכפי שהתברר טרם החלה בכלל.
35. זאת ועוד, מעדותו של מר זינו שאותו חקרתי מיוזמתי במועד הדיון עלה, כי הנתבעים הועסקו אצל התובעת באופן זמני, עד להכשרת הסניף שבו נועדו להיות זכיינים, וזאת לבקשתם מאחר ולא הייתה להם עבודה בתקופת הביניים עד להקמת הסניף.
36. מהמסרונים שהוצגו לפניי עולה כי ביום ה- 10.1.2018 כתב זינו ללוי כי הנתבעים עומדים להיכנס לתקופת החניכה וכי הם צריכים להתארגן לצורך זה. בהתכתבות לא מופיעה כל טענה שהועלתה על ידי הנתבעים בעניין החניכה, נהפוך הוא, עולה מהמסרונים ומתמלילי ההקלטות, כי הבעיה היחידה שהייתה לנתבעים הינה כספית.
37. גם בטענות הנוספות שהועלו על ידי הנתבעים בבקשת הרשות להתגונן, טענות סתמיות שלא נתמכו בתצהיר, אין כדי לגלות הגנה ולו לכאורה.
38. לא אוכל לקבל את טענת הנתבעים כי ההסכם לא השתכלל לאור הקבוע בסעיף 11 להסכם הזיכיון שכן הנתבעים לא סיימו את תקופת ההכשרה. כאמור, הנתבעים הם אלו שנמנעו מלהיכנס לתקופת ההכשרה והם אלו שלא שילמו את הכספים לצורך התכנון האדריכלי והם שהודיעו על ביטול ההסכם, בטרם החלה בכלל תקופת ההכשרה. משהנתבעים הם אלו שנמנעו מרצונם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

- להיכנס לתקופת ההכשרה אין הם יכולים לטעון כי התובעת נמנעה מלהכשיר אותם שכן לפי המסרונים הייתה התובעת מוכנה לעשות כן.
39. זאת ועוד, מקובלת עליי בעניין זה טענת ב"כ התובעת לפיה התנאי הקבוע בסעיף 11 להסכם בעניין ההדרכה אינו מהווה "תנאי מתלה" אלא שהוא מהווה התחייבות של הזכיינים לעבור הכשרה לשביעות רצון התובעת. מאחר וכאמור הזכייין הוא זה שסירב לעבור את ההכשרה, אין לו אלא להלין על עצמו בלבד.
40. המסקנה אליה הגעתי כבר בשלב זה הינה כי הנתבעים הם אלו שהפרו את ההסכם לאחר שלא היה להם את הכסף הנדרש כדי להמשיך בביצוע העסקה וכי בניסיון להתחמק מהתחייבותם הם "המציאו" את הטענה בעניין אי מתן ההכשרה ע"י התובעת.
41. אשר על כן הגעתי למסקנה כי בבקשת הנתבעים אין הגנה ולו בדוחק וכי הגנתם הינה הגנת בדים שדינה להידחות.

הפחתת הפיצוי המוסכם

42. סכום התביעה הינו 287,500 ₪ והוא מורכב מסך 87,750 ₪ עבור יתרת דמי הזיכיון וסך 200,000 ₪ בגין פיצוי מוסכם הקבוע בהסכם.
43. סעיף 15 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת הסכם), התשל"א-1970, שכותרתו "פיצויים מוסכמים", קובע כך:

"הסכימו הצדדים מראש על שיעור פיצויים (להלן-פיצויים מוסכמים), יהיו הפיצויים כמוסכם, ללא הוכחת נזק; אולם רשאי בית המשפט להפחיתם אם מצא שהפיצויים נקבעו ללא כל יחס סביר לנזק שניתן היה לראותו מראש בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת של הפרה".

44. הנתבעים לא טענו דבר לעניין הפחתת הפיצוי המוסכם, למעט בסיכומים, וחרף עובדה זו, מצאתי לנכון להתערב מיוזמתי בגובה הפיצוי המוסכם ולהפחיתו.
45. בתי המשפט התערבו לא אחת, אף מיוזמתם שלהם, בגובה הפיצויים המוסכמים שנקבעו בהסכם בין צדדים. ראו לדוגמה ע"א (מחוזי תל אביב-יפו) 2903/00 אס פסיפס בע"מ נ' הבונים לעם בע"מ (פורסם בנבו, 03.11.2002), שם נקבע:

"לענין גובה הפיצוי המוסכם החליט בית משפט קמא, מיוזמתו, למרות שהמערערים לא טענו זאת, כי הסכום המוסכם מוגזם – והפחית את הפיצוי המוסכם מ-500 דולר ליום ל-300 דולר בלבד. לאחר שקראנו ושמענו את טיעוני הצדדים, הגענו למסקנה כי אין מקום להתערב בממצאיו העובדתיים של בית משפט קמא; כי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

הממצאים שנקבעו תומכים במסקנות המשפטיות של בית משפט קמא; וכי לא מצאנו שגגה המצדיקה התערבותנו.

46. לעניין הנסיבות, בהן יתערב בית המשפט בגובה הפיצוי המוסכם שנקבע בהסכם, יפים הדברים בע"א 539/92 מטלוב (אלוף) זקן נגד דוד זיזה (פורסם בנבו, מיום 8.2.1994) שם קבע בית המשפט כדלקמן:

"המבחן לפי סעיף 15 (א) סיפא לא ייעשה על-פי הנזק אשר נגרם בפועל, כפי שמתברר בדיעבד עקב ההפרה, ואין זה מעלה ואין זה מוריד, אם בפועל לא נגרם נזק כלשהו או אם נגרם נזק העולה על השיעור המוסכם. השאלה אינה, אם הפיצוי המוסכם גבוה או נמוך; השאלה היא, אם הפיצויים נקבעו תוך יחס סביר לנזק, שניתן היה לצפותו מראש בשעתו בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת מהפרה מן הסוג שאירעה בפועל... עוד אמרנו, במקום אחר, כי - כלל יסוד בהפעלת הסמכות הקבועה בסעיף 15(א) לחוק התרופות הוא, כי הפחתת הפיצוי נעשית רק במקרים חריגים, בהם לא נמצא יחס סביר כלשהו - לו בדוחק - בין שיעור הפיצוי המוסכם ובין הנזק שניתן היה לחזותו בעת כריתת החוזה)."

47. במקרה שלפני, הנתבעים שילמו מחצית מדמי הזיכיון, והם חייבים לשלם גם את המחצית השנייה, כך שמלוא תמורת הזיכיון תשולם ע"י הנתבעים.

48. לעניין גובה הפיצוי המוסכם: הנתבעים הפרו את ההסכם בטרם החלה תקופת הזיכיון בפועל. מלוא תמורת הזיכיון הינה 150,000 ₪, כך נראה לי כי אין כל יחס סביר ולו בדוחק בין שיעור הפיצוי המוסכם שנקבע בהסכם הזיכיון בסך של 200,000 ₪, העולה על מלוא סכום העסקה, לבין הנזק שניתן היה לראותו מראש בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת של ההפרה.

49. לפיכך, הנני מוצא להפחית את סכום הפיצוי המוסכם ולהעמידו על סך של 100,000 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"ק 18-03-16765 נוייה ואמה השקעות בע"מ נ' לוי ואח'

סוף דבר

50. לאור המפורט לעיל, אני דוחה את בקשת הרשות להתגונן שהגישו הנתבעים.
51. הנני מחייב את הנתבעים לשלם לתובעת סך של 187,500 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה ועד התשלום בפועל. בנוסף, אני מחייב את הנתבעים לשלם לתובעת את סכום האגרה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום תשלומה ושכ"ט עו"ד בסך 18,000 ₪.

ניתנה היום, י"ג כסלו תשע"ט, 21 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

עזריה אלקלעי, שופט

